

Perheneuvonnan erityiskoulutus 60 op

Perheneuvonnan erityiskoulutus (60 op) syventää perheneuvonnan perusosaamista, vahvistaa erityisosaamista sekä laaja-alaista asiantuntijuutta kirkon työssä. Sen keskeisin tunnuspiirre on osaamisen, toiminnan ja työn kehittäminen sekä ennakointi ja uuteen suuntautuminen.

Perheneuvonnan erityiskoulutus on tarkoitettu perheasiain neuvottelukeskuksissa työskenteleville perheneuvojille, jotka on valittu virkaan tai jotka toimivat pitkissä määräaikaissa (vähintään 1,5 vuotta) tai osa-aikaissa (vähintään 50 %) työsuhteissa. Perheneuvojan sekä perheneuvonnan johtajan viran vastaanottaminen edellyttää suostumusta suorittaa perheneuvonnan erityiskoulutus. Koulutus voidaan suorittaa kahdessa osassa, jolloin sen suorittaminen on mahdollista myös useamman määräaikaisen työsuhteen aikana. Erityiskoulutukseen osallistumista suositellaan myös määräaikaissa ja osa-aikaissa työsuhteissa. Koulutus kokonaisuudessaan kestää noin kolme vuotta. Erityiskoulutuksen aloittaminen edellyttää soveltuvuustutkimuksesta saatua hyväksyvää arviota.

Perheneuvonnan erityiskoulutus sijoittuu tasolle 6 kansallisessa tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksessä (FiNQF).

Perheneuvojan työ

Kirkon perheneuvonnan perustehtävä on vahvistaa ihmisen kokonaisvaltaista hyvinvointia tukemalla sielunhoidollisen ja terapeutin keskustelun avulla hänen kykyään elää lähisuhteissa. Kirkon perheneuvonnassa keskitetään erityisesti parisuhteen ja perheen kysymyksiin. Perheneuvojan työn tavoitteena on tukea kasvua suhteessa itseen, toisiin ja Jumalaan kohtaamalla toinen aidosti ja ammattitaitoisesti. Perheneuvojan työn keskeisenä osana on olla mukana yksilöiden, parien ja perheiden ristiriidoissa ja auttaa asianosaisia löytämään uusia näkökulmia ja toivoa vaikeisiin elämäntilanteisiin. Perheneuvonnassa pyritään erityisesti pitämään mielessä lapsen etu ja tarve turvallisiin lähisuhteisiin.

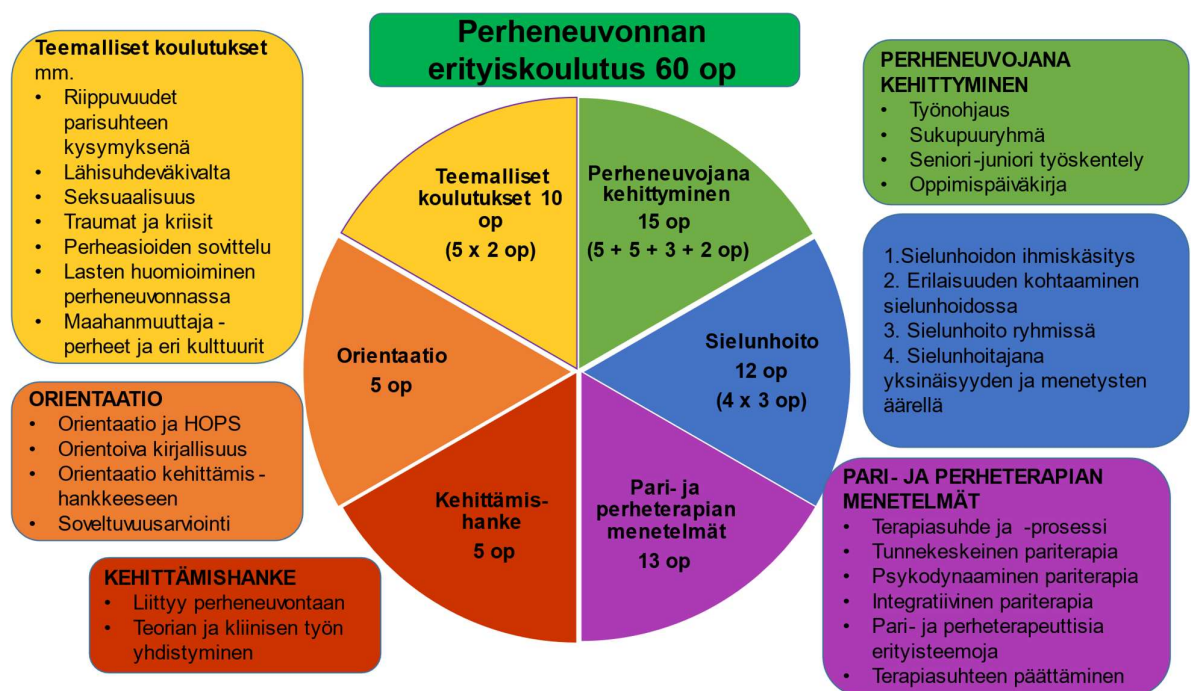
Koulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijoille valmiuksia toimia kirkon perheneuvonnan perustehtävän mukaisesti. [Kirkon perheneuvonnan suunta vuoteen 2026](#) -asiakirjassa määritellyt perheneuvonnan arvot ohjaavat myös perheneuvonnan erityiskoulutusta.

Perheneuvonnan erityiskoulutuksen osaamistavoitteina on, että osallistuja

- tuntee terapiasuhteen ja -prosessin periaatteet ja taustateoriat
- osaa suunnitella terapiaprosessia yhdessä asiakkaiden kanssa huomioiden kunkin yksilölliset tilanteet ja tarpeet sekä tunnistaa oman ammatillisen vastuunsa prosessin ylläpitämisessä
- osaa jäsentää yksilön, parisuhteen ja perheen kehitysvaiheita ja sekä ymmärtää kehityksellisten puutteiden vaikutuksia ihmissuhteisiin
- osaa olla auttavalla tavalla läsnä kriisien ja traumaattisten tilanteiden keskellä elävien asiakkaiden tilanteissa

- osaa havainnoida itseään työyhteisössä ja verkostoissa ja osaa työskennellä yhteisten tavoitteiden eteen erilaisia näkemyksiä arvostaen
- osaa yhdistää psykoterapian ja sielunhoidon lähestymistapoja ja soveltaa monipuolisesti tutkimustietoa kehittäessään perheneuvontaa seurakunnassa ja paikallisissa verkostoissa
- tunnistaa omat ammatilliset rajansa sekä osaa itsenäisesti kehittää työtään ja osaamistaan asiantuntijana

Kuva 1 Perheneuvonnan erityiskoulutuksen rakenne

Koulutuksen rakenne ja sisällöt

Koulutus on laajuudeltaan 60 opintopistettä ja se rakentuu **kuudesta moduulista** seuraavasti:

1. Orientaatio 5 op

Osaamistavoitteet: Osallistuja

- hahmottaa koulutuksen kokonaisuuden ja omat kehittämistavoitteensa perheneuvojana laadittuaan oman henkilökohtaisen opintosuunnitelman yhdessä kouluttajan kanssa
- ymmärtää oman elämänhistoriansa merkitystä ammatilliselle kasvulleen
- alkaa hahmottamaan omaa ammatti-identiteettiään kirkon perheneuvojana

Sisältö

- henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatiminen
- orientoiva kirjallisuus ja siihen liittyvä tehtävä
- orientaatio kehittämishankkeeseen
- orientaatio sukupuutyöskentelyyn
- omien ammatillisen kehitykseen liittyvien kasvukohtien ja vahvuuksien tunnistaminen psykologin avulla (ellei ole käynyt soveltuvuustestissä aikaisemmin perheneuvojan työhön hakeutuessaan).

Vastuuhenkilö: perheneuvonnan kouluttaja Anne Anttonen / Kirkon tutkimus ja koulutus

Kehittämishanke 5 op

Osaamistavoitteet:

Osallistuja

- osaa soveltaa teoreettista tietoa kliiniseen työhönsä perheneuvojana, omaan henkilökohtaiseen kehittymiseensä tai työyhteisönsä kehittämiseen.

Sisältö

- perehtyminen aiheeseen liittyvään kirjallisuuteen
- tiedon soveltaminen kliinisen työhön ja oman työn reflektointi ja arviointi esimiehen/työyhteisön/ryhmän kanssa
- tutkivan työotteen soveltaminen omaan työhön
- raportin kirjoittaminen

Vastuuhenkilö: perheneuvonnan kouluttaja Anne Anttonen / Kirkon tutkimus ja koulutus

Pari- ja perheterapian menetelmät 13 op

Osaamistavoitteet: Osallistuja

- hahmottaa ja osaa ohjata terapeutista prosessia erityisesti pari- ja perheterapeuttina
- tuntee keskeisimmät pariterapeuttiset viitekehykset ja osaa soveltaa niitä työskennellessään parien ja perheiden kanssa
- tuntee pariterapiaa hoitomuotona
- osaa integroida erilaisia pari- ja perheterapeuttisia lähestymistapoja ja soveltaa niitä yksittäisten asiakkaiden, parien ja perheiden tilanteisiin auttavalla tavalla.

Jaksot

1. Terapiasuhde, terapiaprosessi ja pariterapian perusteet
2. Tunnekeskeinen pariterapia I
3. Tunnekeskeinen pariterapia II
4. Psykoanalyttinen pari- ja perheterapia I
5. Psykoanalyttinen pari- ja perheterapia II
6. Pari- ja perheterapeuttisia erityisteemoja

7. Aikarajallinen työskentely, terapiasuhteen päättäminen

Vastuuhenkilö: perheneuvonnan kouluttaja Anne Anttonen / Kirkon tutkimus ja koulutus

Sielunhoidon moduuli 12 op

Jaksot

1. Sielunhoidon ihmiskäsitys 3 op
2. Erilaisuuden kohtaaminen sielunhoidossa 3 op
3. Sielunhoito ryhmissä 3 op
4. Sielunhoitajana yksinäisyyden ja menetysten äärellä 3 op

A. Sielunhoidon ihmiskäsitys 3 op

Osaamistavoitteet: Osallistuja

- alkaa hahmottaa työtään perheneuvojana sielunhoidon näkökulmasta
- ymmärtää ihmisen sisäistä maailmaa kokonaisvaltaisesti sielun, mielen ja ruumiin jatkuvana yhteytenä toisiinsa
- ymmärtää ihmissuhteiden ja Jumalasuhteen välisiä yhteyksiä sekä hengellisyyden merkitystä ihmisen hyvinvoinnille

Sisältö: Sielunhoidon perusteita, psykosomatiikkaa, hengellinen ulottuvuus ihmisessä, sielunhoidon ja psykoterapian välinen suhde

B. Erilaisuuden kohtaaminen sielunhoidossa 3 op

Osaamistavoitteet: Osallistuja

- tunnistaa ja hyväksyy moniäänisyyttä itsessään sekä toisissa
- osaa suhtautua joustavasti erilaisissa kulttuurisissa ja uskonnollisissa ympäristöissä syntyvää ajattelua kohtaan
- tunnistaa toisen ihmisen tavoittamatonta toiseutta ja osaa kunnioittaa hänen ainutlaatuisuuttaan ja yksilöllisyyttään sielunhoidollisissa kohtaamisissa

Sisältö: itsetuntemuksen lisääminen, eri uskontojen ja hengellisten perinteiden pohdintaa, kulttuurisen, seksuaalisen sekä sukupuolen moninaisuuteen tutustumista, inhimillisen erilaisuuden huomioiminen ja kunnioittaminen sielunhoidossa

C. Sielunhoito ryhmissä 3 op

Osaamistavoitteet: Osallistuja

- ymmärtää ryhmän jäsenten välisiä vuorovaikutussuhteita ja ilmiöitä
- tunnistaa omaa tapaansa asettua ryhmiin
- osaa ohjata ryhmiä sovittujen tavoitteiden suuntaisesti
- tunnistaa oman roolinsa työyhteisön jäsenenä
- ymmärtää ryhmien mahdollisuuksia sielunhoidossa ja terapeuttisessa työssä

Sisältö: ryhmädynamiikkaa, oman itsen tutkimista ryhmässä, ryhmätyöskentely perheneuvonnassa, työyhteisön ja työhyvinvoinnin kysymyksiä

D. Sielunhoitajana yksinäisyyden ja menetyksen äärellä 3 op

Osaamistavoitteet: Osallistuja

- tunnistaa ja ymmärtää eroon, menetyksiin ja luopumiseen liittyviä prosesseja
- osaa olla tukena sairauteen ja kuolemaan liittyvissä kriiseissä
- ymmärtää elämän rajallisuuteen ja menetyksiin liittyvää eksistentiaalista pohdintaa

Sisältö: Yksinäisyys, menetyksen, sairauden ja kuoleman kohtaaminen sielunhoidossa ja perheneuvonnassa, erokysymykset sielunhoidossa

Vastuu

- Sielunhoidon moduulin vastuutoteuttaja on Kirkon tutkimus ja koulutus, vastuukouluttajana perheneuvonnan kouluttaja Anne Anttonen

Perheneuvojana kehittyminen 15 op

Osaamistavoitteet: Osallistuja

- tunnistaa omia vahvuuksiaan sekä kehittämistä vaativia alueitaan perheneuvojana
- ymmärtää kasvuhistoriansa merkityksen ammatilliselle kasvulleen
- hahmottaa omaa tapaansa oppia ja kykenee soveltamaan oppimaansa uusiin ainutlaatuisiin tilanteisiin elämässään ja työssään.

Sisältö:

- A. Työnohjaus (60 h) 5 op
- B. Sukupuuryhmä 5 op
- C. Seniori-juniorityöskentely, asiakastyön raportointi (40 x 45 min) 3 op
- D. Oppimispäiväkirja 2 op

Työnohjaajana voi toimia perheneuvoja tai muu psykoterapia-alan ammattilainen, jonka opiskelijan esimies (perheasiain neuvottelukeskusten johtaja) on arvioinut riittävän päteväksi. Seniori-juniorityöskentelyn seniorina voi toimia yksi tai useampi kokeneempi perheneuvoja. Kouluttajataho vastaa sukupuuryhmien työskentelystä.

Vastuuhenkilö: perheneuvonnan kouluttaja Anne Anttonen / Kirkon tutkimus ja koulutus

Perheneuvonnan teemalliset koulutukset 10 op

(5 pakollista jaksoa)

Osaamistavoitteet: Osallistuja

- tuntee syvemmin perheneuvonnan asiakastyön keskeisimpiä aihe-alueita
- ymmärtää ajassa olevia ilmiöitä ja niiden vaikutuksia perhesuhteisiin
- osaa soveltaa erilaisia näkökulmia asiakastyöhön perheneuvonnassa
- osaa tunnistaa ajassa olevia haasteita ja osaa kehittää työtään perheneuvonnassa näiden haasteiden edellyttämällä tavalla

Opiskelija osallistuu viiteen eri teemakoulutukseen erityiskoulutuksen aikana.

Koulutuksia järjestetään mm. seuraavista teemoista:

- A. Riippuvuudet pari- ja perhesuhteissa 2 op
 - B. Seksuaalisuus, psykoseksuaaliterapia 2 op
 - C. Traumat ja kriisit perheneuvonnassa 2 op
 - D. Perheasioiden sovittelu 2 op
 - E. Lähisuhdeväkivalta 2 op
 - F. Lasten huomioiminen perheneuvonnassa 2 op
 - G. Maahanmuuttajaperheet ja monikulttuurisuus perheneuvonnassa 2 op
- Teemat voivat vaihtua ajankohtaisten tarpeiden mukaan.

Vastuuhenkilö: perheneuvonnan kouluttaja Anne Anttonen / Kirkon tutkimus ja koulutus

Koulutuksen suorittaminen

Erityiskoulutuksen voi suorittaa kahdessa osiossa, joista molemmat alkavat noin kolmen vuoden välein. Molemmat osiot alkavat *Orientaatiojaksolla* (5 op) Tämän jälkeen voi jatkaa joko *Pari- ja perheterapian menetelmät-moduulilla* (13 op) tai *Sielunhoidon moduulilla* (12 op). Näiden moduulien ohella opiskelija aloittaa *Perheneuvojana kehittymisen moduulin* eri osioineen, *kehittämishankkeen* työstämisen sekä puoli vuosittain toteutuvat *Perheneuvonnan teemakoulutuksen* jaksot. Teemamoduulien jaksoista viisi sisällytetään erityiskoulutukseen. Muita jaksoja voi suorittaa myöhemmin vapaaehtoisena täydennyskoulutuksena. Koulutuksen suorittamiseen menee yhteensä noin 3 vuotta.

Koulutuksen alussa opiskelija laatii yhteistyössä kouluttajan kanssa henkilökohtaisen opintosuunnitelman. Koulutuksen moduuleita tai niiden osaamistavoitteita voidaan hyväksi lukea seuraavin periaattein:

- Mikäli pari- ja perheterapeutti on aikaisemmassa koulutuksessaan suorittanut sukupuuryhmää vastaavan työskentelyn (vähintään 10 päivää), se hyväksi luetaan perheneuvojana kehittymisen moduulissa.
- *Pari- ja perheterapian menetelmät* moduuli voidaan hyväksyä suoritetuksi, jos opiskelijalla on pari-psykoterapeutin pätevyys.
- *Sielunhoidon moduuli* voidaan hyväksyä suoritetuksi, jos opiskelija on suorittanut Kirkon sielunhoidon erityiskoulutuksen.
- Kuitenkin niin, että vain toinen edellä mainituista moduuleista voidaan lukea hyväksi aikaisempien opintojen perusteella.

Koulutuksen kustannukset

Koulutus toteutetaan lähijaksojen, etäkokoontumisten ja itsenäisen opiskelun vaihteluna. Varsinaisten osallistumismaksujen lisäksi kustannuksia kertyy lähijaksojen majoitus- ja matkakuluista seuraavalla tavalla:

- Orientaatiojakso: lähijakso (1 pv), ei osallistumismaksua
- Soveltuvuusarviointi (ellei ole suoritettu virkaan/tehtävään haettaessa), tutkimuskulut
- Pari- ja perheterapian menetelmät: lähijaksoja 7 (x2 pv), osallistumismaksu
- Sukupuuryhmä: lähijaksoja 10 pv, osallistumismaksu
- Teemamoduuli: lähijaksoja 5 (3 pv), osallistumismaksu

- Sielunhoidon moduuli: lähijaksoja 4 (3 pv), osallistumismaksu

Todistukset

Todistuksen perheneuvonnan erityiskoulutuksesta antaa Kirkon tutkimus ja koulutus, kun kaikki moduulit on suoritettu.

Erityiskoulutuksen järjestäjä ja toteuttaja

Perheneuvonnan erityiskoulutuksen järjestäjä on Kirkon tutkimus ja koulutus. Vastuukouluttajana toimii perheneuvonnan kouluttaja Anne Anttonen (anne.anttonen@evl.fi), p. 050 579 2648.